

ARNOLD ANDRÉ

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

zo 14. decembra 2004 *

Vo veci C-434/02,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Verwaltungsgericht Minden (Nemecko) zo 14. novembra 2002 a doručený Súdnemu dvoru 29. novembra 2002, ktorý súvisí s konaním:

Arnold André GmbH & Co. KG

proti

Landrat des Kreises Herford,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, predsedovia komôr P. Jann, C. W. A. Timmermans a K. Lenaerts, sudcovia C. Gulmann a J.-P. Puissochet, N. Colneric, S. von Bahr a J. N. Cunha Rodrigues (spravodajca),

* Jazyk konania: nemčina.

generálny advokát: L. A. Geelhoed,

tajomník: H. von Holstein, zástupca tajomníka, ďalej M.-F. Contet, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 8. júna 2004,

so zreteľom na písomné pripomienky, ktoré predložili:

- Arnold André GmbH & Co. KG, v zastúpení: J. Sedemund a Graf von Merveldt, Rechtsanwälte,
- Landrat des Kreises Herford, v zastúpení: P. Bischof, splnomocnený zástupca,
- belgická vláda, v zastúpení: A. Snoecx, splnomocnená zástupkyňa,
- francúzska vláda, v zastúpení: G. de Bergues a R. Loosli-Surrans, splnomocnení zástupcovia,
- írsky vláda, v zastúpení: K. Mooney a J. Buttimore, BL,
- fínska vláda, v zastúpení: T. Pynnä, splnomocnená zástupkyňa,

- švédská vláda, v zastúpení: A. Kruse, splnomocnený zástupca,

- vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: P. Ormond a C. Jackson, splnomocnené zástupkyne, za právnej pomoci: N. Paines, QC, a T. Ward, barrister,

- Európsky parlament, v zastúpení: E. Waldherr, M. Moore a U. Rösslein, splnomocnení zástupcovia,

- Rada Európskej únie, v zastúpení: E. Karlsson a J.-P. Hix, splnomocnení zástupcovia,

- Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: I. Martínez del Peral, F. Hoffmeister a B. Martenczuk, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 7. septembra 2004,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka platnosti článku 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/37/ES z 5. júna 2001 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa výroby, prezentácie a predaja tabakových výrobkov (Ú. v. ES L 194, s. 26).

- 2 Tento návrh bol podaný v rámci konania medzi Arnold André GmbH & Co. KG (ďalej len „Arnold André“) a Landrat des Kreises Herford, ktorého predmetom je zákaz uvádzania tabaku určeného na vnútorné použitie na trh v Nemecku uložený dovozcovi Swedish Match.

Právny rámec

- 3 Článok 8a smernice Rady 89/622/EHS z 13. novembra 1989 o aproximácii zákonov, iných predpisov a správnych opatrení členských štátov v oblasti označovania tabakových výrobkov [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 359, s. 1), zmenenej a doplnenej smernicou Rady 92/41/EHS z 15. mája 1992 (Ú. v. ES L 158, s. 30, ďalej len „smernica 89/622“), stanovuje, že členské štáty sú povinné zakázať uvádzanie tabaku určeného na vnútorné použitie na trh, pričom podľa článku 2 ods. 4 tejto smernice ide o „všetky výrobky určené na vnútorné použitie vyrobené úplne alebo čiastočne z tabaku, vo forme prášku alebo častíc, alebo v kombinácii týchto foriem, najmä tie, ktoré sa uvádzajú v podobe porcií vo vrecúškach alebo v poréznych vrecúškach, alebo vo forme, ktorá pripomína potravinové výrobky“ [*neoficiálny preklad*].
- 4 Jedenáste odôvodnenie smernice 92/41 uvádza, že „je dokázané, že bezdymové tabakové výrobky predstavujú veľké riziko vzniku rakoviny, a preto na nich musí byť umiestnené osobitné upozornenie na toto riziko“ [*neoficiálny preklad*]. Podľa dvanásteho odôvodnenia tej istej smernice „vedci usudzujú, že závislosť vyvolaná konzumáciou tabakových výrobkov predstavuje nebezpečenstvo, ktoré odôvodňuje umiestnenie osobitnej výstrahy na všetkých tabakových výrobkoch“ [*neoficiálny preklad*].

5 V zmysle trinásteho odôvodnenia smernice 92/41:

„... na trhoch niektorých členských štátov sa objavujú nové tabakové výrobky určené na vnútorné použitie, ktoré priťahujú predovšetkým mladých ľudí, a... členské štáty, ktoré sa najviac stretávajú s týmto problémom už úplne zakázali tieto nové výrobky alebo majú úmysel ich zakázať“ [*neoficiálny preklad*].

6 Štrnástе odôvodnenie tej istej smernice uvádza:

„... existujú rozdiely medzi zákonmi, inými predpismi a správnymi opatreniami členských štátov týkajúcich sa týchto výrobkov a... preto je namieste prijať spoločné pravidlá“ [*neoficiálny preklad*].

7 V zmysle pätnásteho úvodného ustanovenia smernice 92/41:

„... existuje reálne nebezpečenstvo, že tieto nové výrobky budú používať hlavne mladí ľudia a stanú sa tak závislými na nikotíne, ak sa neprijmú v krátkom čase obmedzujúce opatrenia“ [*neoficiálny preklad*].

8 Podľa šestnásteho odôvodnenia tejto smernice:

„... podľa štúdií Medzinárodného centra pre výskum rakoviny, tabak, určený na vnútorné použitie, obsahuje mimoriadne vysoké množstvá karcinogénnych látok;... tieto nové výrobky vyvolávajú najmä rakovinu ústnej dutiny“ [*neoficiálny preklad*].

- 9 V zmysle sedemnásteho odôvodnenia tej istej smernice:

„... zákazy uvádzania týchto tabakov na trh zavedené v troch členských štátoch majú priamy dopad na vytvorenie a fungovanie vnútorného trhu;... je preto potrebné pristúpiť k aproximácii zákonov, iných predpisov a správnych opatrení členských štátov v tejto oblasti, pričom východiskom je vysoká úroveň ochrany zdravia;... jediným primeraným opatrením je úplný zákaz;... avšak tento zákaz sa nevzťahuje na tabakové výrobky určené na vnútorné použitie, ktoré majú dlhú tradíciu a na ktoré sa naďalej vzťahujú ustanovenia smernice 89/622/EHS, zmenenej a doplnenej touto smernicou a použiteľné na bezdymové tabakové výrobky“ [*neoficiálny preklad*].

- 10 Článok 151 ods. 1 Aktu o podmienkach pristúpenia Rakúskej republiky, Fínskej republiky a Švédskeho kráľovstva a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia (Ú. v. ES C 241, 1994, s. 21, a Ú. v. ES L 1, 1995, s. 1, ďalej len „akt o pristúpení“) stanovuje:

„Akty uvedené v prílohe XV k tomuto aktu sa vzťahujú na nové členské štáty za podmienok uvedených v tejto prílohe.“

- 11 Kapitola X s nadpisom „Rôzne“ tejto prílohy, ktorá obsahuje zoznam uvedený v článku 151 aktu o pristúpení, stanovuje:

„a) Zákaz v článku 8 a smernice 89/622/EHS... týkajúci sa uvádzania na trh výrobkov určených v článku 2 ods. 4 smernice... neplatí vo Švédskom kráľovstve... s výnimkou zákazu uvedenia tohto produktu na trh vo forme pripomínajúcej potravinársky výrobok.

b) Švédske kráľovstvo... prijme všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili, že výrobok uvedený v písm. a) nebol uvedený na trh v tých členských štátoch, na ktoré sa v plnom rozsahu vzťahujú smernice 89/622/EHS a 92/41/EHS.

...“

- 12 Smernica 2001/37 bola prijatá na základe článkov 95 ES a 133 ES a jej účelom je nahradenie smernice 89/622 a smernice Rady 90/239/EHS zo 17. mája 1990 o aproximácii zákonov, iných predpisov a správnych opatrení členských štátov o maximálnom obsahu dechtu v cigaretách [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 137, s. 36).

13 Podľa odôvodnenia č. 28 smernice 2001/37:

„Smernicou 89/622/EHS bol v členských štátoch zakázaný predaj určitých typov tabaku určených na vnútorné použitie. Článok 151 Aktu o prístupí... udeľuje Švédskemu kráľovstvu v tomto ohľade výnimku z ustanovení tejto smernice.“

14 Článok 2 smernice 2001/37, ktorej nadpis znie „Definície“, stanovuje:

„Na účely tejto smernice:

1) ‚tabakové výrobky‘ sú výrobky na účely fajčenia, šnupania, cmúľania alebo žuvania, pokiaľ sú, hoci len čiastočne, vyrobené z tabaku, či už geneticky modifikovaného, alebo nie;

...

4) ‚tabak určený na vnútorné použitie‘ sú všetky výrobky určené na vnútorné použitie okrem tých, ktoré sú určené na fajčenie alebo žuvanie, vyrobené úplne alebo čiastočne z tabaku, vo forme prášku alebo častíc, alebo v kombinácii týchto foriem, najmä tie, ktoré sa uvádzajú v podobe porcií vo vrecúškach alebo v poréznych vrecúškach, alebo vo forme, ktorá pripomína potravinové výrobky.

...“

15 V zmysle článku 5 ods. 4 tej istej smernice:

„Na tabakových výrobkoch určených na vnútorné použitie, v prípadoch, keď je ich marketing povolený [pokiaľ je obchodovanie s nimi povolené — *neoficiálny preklad*] podľa článku 8a a na bezdymových tabakových výrobkoch musí byť umiestnená táto výstraha:

„Tento tabakový výrobok môže poškodiť Vaše zdravie a je návykový.“

...“

16 Článok 8 smernice 2001/37, ktorý má nadpis „Tabak určený na vnútorné použitie“ stanovuje:

„Bez toho, aby bol dotknutý článok 151 Aktu o pristúpení..., sú členské štáty povinné zakázať uvádzanie tabaku, určeného pre vnútorné použitie, na trh.“

17 V zmysle článku 13 ods. 1 tejto smernice:

„Členské štáty nemôžu kvôli úvahám týkajúcim sa obmedzenia obsahu dechtu, nikotínu alebo oxidu uhoľnatého v cigaretách, zdravotných výstrah a iných údajov alebo iných požiadaviek tejto smernice, zakázať alebo obmedziť dovoz, predaj alebo spotrebu tabakových výrobkov, ktoré vyhovujú tejto smernici, okrem opatrení prijatých na účely overovania údajov poskytovaných podľa článku 4.“

- 18 Článok 15 tej istej smernice okrem iného stanovuje, že smernica 89/622 sa zrušuje a že odkazy na túto smernicu sa považujú za odkazy na smernicu 2001/37.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 19 Arnold André je spoločnosť so sídlom v Nemecku, ktorá uvádza na trh cigary, fajkový tabak, ako aj tradičný švédsky tabak určený na vnútorné použitie nazývaný „snus“. „Snus“ je jemne drvený alebo rezaný tabak, ktorý sa predáva voľne naložený alebo v porciovaných vrecúškach a používa sa tak, že sa vloží medzi dásna a pery.
- 20 Rozhodnutím z 12. septembra 2002 Landrat des Kreises Herford zakázal spoločnosti Arnold André uvádzať na trh tabakové výrobky značiek Röda Lacket-Snus, Ljunglöfs Ettan-Snus a General Snus od dovozcu Swedish Match, opierajúc sa pritom v zásade o článok 5a Verordnung über Tabakerzeugnisse (Tabakverordnung, BGBl 1996 I, s. 460, ďalej len „nariadenie o tabakových výrobkoch“), ktorý prebral do nemeckého práva článok 8a smernice 89/622. Arnold André bol zaviazaný okamžite stiahnuť dotknuté výrobky a dokumentáciu, ktorá sa ich týkala, pod hrozbou pokuty. Nariadilo sa okamžité vykonanie rozhodnutia z 12. septembra 2002.
- 21 Dňa 27. septembra 2002 podal Arnold André odvolanie proti tomuto rozhodnutiu na správny orgán, a následne, 30. septembra 2002 požiadal Verwaltungsgericht Minden o odklad okamžitej vykonateľnosti tohto rozhodnutia.

- 22 Vnútroštátny súd sa pýta na súlad článku 8 smernice 2001/37, ktorý bol prebratý článkom 5a nariadenia o tabakových výrobkoch s ustanoveniami práva Spoločenstva. Kladie si otázku, či článok 8 nie je v rozpore s ustanoveniami článku 28 ES a článku 95 ods. 1 ES, ako aj so zásadami rovnosti a proporcionality.
- 23 Verwaltungsgericht Minden rozhodol o prerušení konania a o predložení nasledujúcej prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru:

„Je článok 8 smernice 2001/37..., ktorý zakazuje uvádzanie tabaku určeného na vnútorné použitie na trh bez toho, aby bol dotknutý článok 151 aktu o pristúpení... v rozpore s ustanoveniami práva Spoločenstva s vyššou právnou silou?“

O návrhu, ktorý smeruje v prvom rade k predloženiu pripomienok k návrhom generálneho advokáta a subsidiárne k opätovnému otvoreniu ústnej časti konania

- 24 Podaním podaným do kancelárie Súdného dvora 6. októbra 2004 Arnold André navrhol, aby Súdny dvor:

- povolil predloženie písomných pripomienok po vypočutí návrhov generálneho advokáta,
- subsidiárne, aby nariadil opätovné otvorenie ústnej časti konania na základe článku 61 rokovacieho poriadku.

25 Arnold André si želá vyjadriť sa k návrhom generálneho advokáta o prípadnom zachovaní účinkov smernice 2001/37 po tom, ako by ju Súdny dvor vyhlásil za neplatnú.

26 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že Štatút Súdneho dvora ani jeho rokovací poriadok nepredvídajú možnosť predkladania pripomienok účastníkmi konania k návrhom predneseným generálnym advokátom (pozri uznesenie zo 4. februára 2000, Emesa Sugar, C-17/98, Zb. s. I-665, bod 2). Preto sa návrh na predloženie písomných pripomienok k návrhom predneseným generálnym advokátom zamieta.

27 Okrem toho Súdny dvor môže *ex offico* alebo na návrh generálneho advokáta, alebo na návrh účastníkov konania nariadiť opätovné otvorenie ústnej časti konania podľa článku 61 rokovacieho poriadku, ak usúdi, že vec nie je dostatočne objasnená alebo že je potrebné vec rozhodnúť na základe tvrdenia, ktoré nebolo prejednané medzi účastníkmi konania (pozri rozsudky z 19. februára 2002, Wouters a i., C-309/99, Zb. s. I-1577, bod 42, a z 29. apríla 2004, Parlament/Ripa di Meana a i., C-470/00 P, Zb. s. I-4167, bod 33). V tomto prípade však Súdny dvor po vypočutí generálneho advokáta usudzuje, že má k dispozícii všetky informácie potrebné na to, aby dal odpoveď na predložené prejudiciálne otázky. Preto je namieste žiadosť o opätovné otvorenie ústnej časti konania zamietnuť.

O prejudiciálnej otázke

28 Prejudiciálna otázka sa týka platnosti článku 8 smernice 2001/37. Na jej preskúmanie je potrebné overiť, či pre prijatie tohto článku bolo možné použiť ako právny základ článok 95 ES alebo či bol prijatý v rozpore s článkami a 28 ES a 253 ES, ako aj so zásadami proporcionality a zákazu diskriminácie.

O voľbe článku 95 ES za právny základ

- 29 Článok 95 ods. 1 ES stanovuje, že Rada prijíma opatrenia na aproximáciu ustanovení zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré smerujú k vytváraniu a fungovaniu vnútorného trhu.
- 30 V tomto smere je vhodné pripomenúť, že aj keď jednoduché konštatovanie existencie rozdielov medzi vnútroštátnymi právnymi úpravami nepostačuje na zdôvodnenie použitia článku 95 ES (pozri v tomto smere rozsudok z 5. októbra 2000, Nemecko/Parlament a Rada, C-376/98, Zb. s. I-8419, bod 84), inak je tomu v prípade rozdielov medzi zákonmi, inými právnymi predpismi a správnyimi opatreniami členských štátov, ktoré zasahujú do základných slobôd, a môžu preto mať priamy dosah na fungovanie vnútorného trhu [pozri v tomto smere rozsudky Nemecko/Parlament a Rada, už citovaný, bod 95, a British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, C-491/01, Zb. s. I-11453, bod 60].
- 31 Z judikatúry Súdneho dvora takisto vyplýva, že pokiaľ je použitie článku 95 ES ako právneho základu prípustné s cieľom predchádzať budúcim prekážkam obchodu vyplývajúcim z rozdielného vývoja vnútroštátnych právnych úprav, vznik takýchto prekážok musí byť pravdepodobný a cieľom predmetného opatrenia musí byť ich zamedzenie [pozri v tomto zmysle rozsudky z 13. júla 1995, Španielsko/Rada, C-350/92, Zb. s. I-1985, bod 35; Nemecko/Parlament a Rada, už citovaný, bod 86; z 9. októbra 2001, Holandsko/Parlament a Rada, C-377/98, Zb. s. I-7079, bod 15, ako aj British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, už citovaný, bod 61].

- 32 Súdny dvor však takisto rozhodol, že v prípade splnenia podmienok na použitie článku 95 ES ako právneho základu nemožno zákonodarcovi Spoločenstva s odvolávaním sa na skutočnosť, že ochrana verejného zdravia má pri rozhodovaní rozhodujúci význam, zabrániť v tom, aby sa opieral o tento právny základ [rozsudok *British American Tobacco (Investments) et Imperial Tobacco*, už citovaný, bod 62].
- 33 Okrem toho je namieste uviesť, že článok 152 ods. 1 ES stanovuje, že pri stanovení a uskutočňovaní všetkých politík a činností Spoločenstva sa zabezpečí vysoká úroveň ochrany ľudského zdravia, a článok 95 ods. 3 ES výslovne požaduje, aby sa pri harmonizácii zaručila vysoká úroveň ochrany zdravia ľudí [rozsudok *British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco*, už citovaný, bod 62].
- 34 Z vyššie uvedeného vyplýva, že ak existujú prekážky obchodu alebo je pravdepodobné, že v budúcnosti vzniknú z dôvodu, že členské štáty prijali alebo prijímajú odlišné opatrenia týkajúce sa istého výrobku alebo kategórie výrobkov, ktoré zaručujú odlišné úrovne ochrany a obmedzujú voľný pohyb daného výrobku alebo daných výrobkov v Spoločenstve, článok 95 ES oprávňuje zákonodarcu Spoločenstva na to, aby zasiahol a prijal vhodné opatrenia na jednej strane v súlade s odsekom 3 tohto článku a na druhej strane v súlade s právnymi zásadami uvedenými v Zmluve alebo vyplývajúcimi z judikatúry, najmä so zásadou proporcionality.
- 35 V závislosti od konkrétnych okolností tieto vhodné opatrenia môžu zahŕňať zaviazanie všetkých členských štátov na povolenie uvádzania dotknutého výrobku alebo výrobkov na trh, stanoviť pre toto povolenie na obchodovanie určité podmienky, dokonca dočasne alebo trvale zakázať obchodovanie s jedným alebo viacerými výrobkami [pozri v tejto súvislosti smernicu Rady 92/59/EHS z 29. júna 1992 o všeobecnej bezpečnosti výrobkov [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 228, s. 24), rozsudok z 9. augusta 1994, *Nemecko/Rada*, C-359/92, Zb. s. I-3681, body 4 a 33].

- 36 To, či sú v prípade článku 8 smernice 2001/37 splnené podmienky použitia článku 95 ES ako právneho základu, je potrebné preskúmať vo svetle týchto zásad.
- 37 Na úvod je potrebné zdôrazniť, že článok 8 tejto smernice iba preberá ustanovenie článku 8a smernice 89/622, v zmysle ktorého členské štáty zakazujú uvádzanie tabakových výrobkov určených na vnútorné použitie na trh. Tieto výrobky sú v smernici 2001/37, ako aj v smernici 89/622 definované ako „všetky výrobky určené na vnútorné použitie okrem tých, ktoré sú určené na fajčenie alebo žuvanie, vyrobené úplne alebo čiastočne z tabaku vo forme prášku alebo častíc, alebo v kombinácii týchto foriem, najmä tie, ktoré sa uvádzajú v podobe porcií vo vrecúškach alebo v poréznych vrecúškach alebo vo forme, ktorá pripomína potravinové výrobky“.
- 38 Je nesporné, ako to uvádza aj štrnásť odôvodnenie smernice 92/41, že v čase prijatia tejto smernice existovali rozdiely medzi zákonmi, inými predpismi a správnyimi opatreniami členských štátov týkajúcich sa týchto výrobkov. V skutočnosti, dva z nich už zakázali uvádzanie týchto výrobkov na trh a tretí členský štát už prijal predpisy, ktoré síce ešte nenadobudli účinnosť, ale sledovali rovnaký účel. Podľa ich tvorcov boli určené na zabránenie šíreniu zdraviu škodlivých výrobkov, ktoré boli novinkami na trhu členských štátov a ktoré údajne boli osobitne obľúbené medzi mladými ľuďmi.
- 39 Keďže trh s tabakovými výrobkami je trh, na ktorom je obchod medzi členskými štátmi pomerne významný [pozri rozsudok *British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco*, už citovaný, bod 64], tieto opatrenia na zákaz ich uvádzania na trh viedli k rozdielnemu vývoju tohto trhu, a preto predstavovali prekážky voľnému pohybu tovarov.

40 Vzhľadom na to, že verejnosť si stále viac uvedomuje zdravotné nebezpečenstvá, ktoré predstavuje konzumácia tabakových výrobkov, je pravdepodobné, že prekážky voľného pohybu týchto výrobkov by vznikli z dôvodu prijatia nových pravidiel členskými štátmi v reakcii na tento vývoj so zámerom účinnejšie odradiť od konzumácie týchto výrobkov [rozsudok *British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco*, už citovaný, bod 67].

41 Článok 8 smernice 2001/37 bol prijatý za okolností, ktoré neboli odlišné od okolností existujúcich v čase prijatia článku 8a smernice 89/622, v prípade prekážok voľnému pohybu tovarov na trhu tabakových výrobkov z dôvodu rozdielného vývoja podmienok uvádzania na trh tabakových výrobkov určených na vnútorné použitie v jednotlivých členských štátoch. Je dôležité dodať, že akt o pristúpení nemá žiadny dosah na posúdenie tejto otázky. V skutočnosti tento akt nielenže vyňal Švédske kráľovstvo z rozsahu pôsobnosti tohto článku 8a, ale aj zaviazal tento členský štát k tomu, aby prijal všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa tabakové výrobky určené na vnútorné použitie neuviedli na trh iných členských štátov.

42 Zákonodarcu Spoločenstva založený na článku 95 ES bol preto v prípade tabakových výrobkov určených na vnútorné použitie odôvodnený.

43 Z vyššie uvedeného vyplýva, že zákaz uvedený v článku 8 smernice 2001/37 mohol byť prijatý na základe článku 95 ES. Ďalej bude potrebné preskúmať, či pri prijatí tohto opatrenia bol dodržaný článok 95 ods. 3 ES a právne zásady uvedené v otázke položenej vnútroštátnym súdom.

O článku 95 ods. 3 ES ao zásade proporcionality

- 44 Článok 95 ods. 3 ES stanovuje, že Komisia, ako aj Parlament a Rada berú za základ vysokú úroveň ochrany ľudského zdravia, zohľadňujúc pritom najnovší vývoj vedeckého poznania.
- 45 Okrem toho je potrebné pripomenúť, že podľa zásady proporcionality, ktorá patrí medzi všeobecné zásady práva Spoločenstva, opatrenia predvídané v predpisoch Spoločenstva musia byť spôsobilé dosiahnuť sledovaný cieľ a nesmú presahovať to, čo je na dosiahnutie daného cieľa potrebné (pozri najmä rozsudky z 18. novembra 1987, Maizena, 137/85, Zb. s. 4587, bod 15; zo 7. decembra 1993, ADM Ölmühlen, C-339/92, Zb. s. I-6473, bod 15, a z 11. júla 2002, Käserei Champignon Hofmeister, C-210/00, Zb. s. I-6453, bod 59).
- 46 Čo sa týka súdnej kontroly podmienok uvedených v predchádzajúcom bode, je potrebné priznať zákonodarcovi Spoločenstva rozsiahlu diskrečnú právomoc v oblasti, o akú ide aj v tomto prípade, v ktorej sa predpokladá prijatie politických, ekonomických a sociálnych rozhodnutí a vykonanie komplexného hodnotenia zákonodarcom. Zákonnosť opatrenia prijatého v tejto oblasti môže byť teda ovplyvnená iba vtedy, ak je toto opatrenie zjavne neprimerané vo vzťahu k cieľu, ktorý chcú príslušné inštitúcie sledovať [v tomto zmysle pozri rozsudky z 12. novembra 1996, Spojené kráľovstvo/Rada, C-84/94, Zb. s. I-5755, bod 58; z 13. mája 1997, Nemecko/Parlament a Rada, C-233/94, Zb. s. I-2405, body 55 a 56; z 5. mája 1998, National Farmers' Union a i., C-157/96, Zb. s. I-2211, bod 61, ako aj British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco, už citovaný, bod 123].
- 47 V prípade článku 8a, ktorý bol do smernice 89/622 doplnený smernicou 92/41, z odôvodnení poslednej menovanej smernice vyplýva, že zákaz uvádzania

tabakových výrobkov určených na vnútorné použitie na trh bol jediným opatrením, ktoré predstavovalo primeranú reakciu na reálne nebezpečenstvo používania týchto nových výrobkov mladými ľuďmi, u ktorých vyvoláva závislosť na nikotíne, pričom tieto výrobky spôsobujú okrem iného rakovinu ústnej dutiny.

48 Arnold André v podstate tvrdí, že so zreteľom na stav vedeckých poznatkov, ktoré mal zákonodarca Spoločenstva k dispozícii v roku 2001, v čase prijatia článku 8 smernice 2001/37, a o ktoré sa okrem iného opierať pri zmene pravidiel týkajúcich sa výstrahy uvedenej v článku 5 ods. 4 tejto smernice, zachovanie zákazu uvádzania tabakových výrobkov určených na vnútorné použitie na trh je neprimerané vo vzťahu k sledovanému cieľu a nezohľadňuje vývoj týchto vedeckých poznatkov.

49 Z tohto hľadiska je potrebné odpovedať, že aj keď niektorí vedci po roku 1999 spochybnili tvrdenie, podľa ktorého, ako to uvádza aj šestnásť odôvodnenie smernice 92/41, „tieto nové výrobky vyvolávajú najmä rakovinu ústnej dutiny“, predsa len od prijatia smernice 2001/37 neboli v prípade tejto otázky odstránené všetky pochybnosti. Okrem toho, aj keď časť vedeckej obce uznáva, že tabakové výrobky určené na vnútorné použitie sa môžu používať ako náhrada za cigarety, iná časť vedeckej obce nesúhlasí s týmto stanoviskom. Z tejto situácie je možné vyvodiť záver, že vedecké poznatky, ktoré zákonodarca Spoločenstva mohol mať k dispozícii roku 2001, nedovolili tvrdiť, že konzumácia týchto výrobkov nepredstavovala nebezpečenstvo pre ľudské zdravie.

50 Okrem toho tabakové výrobky určené na vnútorné použitie obsahujú ako všetky ostatné tabakové výrobky nikotín, ktorý spôsobuje závislosť a ktorého toxicita je nesporná.

- 51 Pritom na jednej strane v čase prijatia smernice 2001/37 nebolo preukázané, že škodlivé účinky týchto výrobkov by boli menšie ako iných tabakových výrobkov. Na druhej strane bolo dokázané, že tieto výrobky predstavovali závažné zdravotné riziká, na ktoré zákonodarca Spoločenstva musel brať ohľad.
- 52 Za týchto okolností sa nedá tvrdiť, že zákaz uvedený v článku 8 smernice 2001/37 bol prijatý bez zohľadnenia vývoja vedeckých poznatkov a v rozpore s článkom 95 ods. 3 ES.
- 53 Okrem toho žiadny prvok posúdenia, ktorý bol predložený Súdnemu dvoru, nedovoľuje prijať záver, že tabakové výrobky určené na vnútorné použitie, neboli novinkami na trhu členských štátov v čase prijatia smernice 92/41.
- 54 Zákonodarca Spoločenstva preto mohol usúdiť bez toho, aby prekročil hranice diskrečnej právomoci, ktorú v tejto oblasti požíva, že v záujme splnenia svojej povinnosti brať za základ vysokú úroveň ochrany zdravia v súlade s článkom 95 ods. 3 ES bol potrebný zákaz uvádzania tabakových výrobkov určených na vnútorné použitie na trh a že neexistovalo iné alternatívne opatrenie, ktoré by umožnilo dosiahnuť tento cieľ rovnako účinným spôsobom.
- 55 Ako to uvádza aj generálny advokát v bodoch 116 až 119 svojich návrhov, žiadne iné opatrenia, ktoré by určili pre výrobcov technické normy na zníženie škodlivosti týchto výrobkov alebo by upravovali označovanie a balenie týchto výrobkov a podmienky ich predaja, najmä neplnoletým osobám, by totiž z hľadiska ochrany zdravia nemali rovnaký prevenčný účinok, pretože by dovolili uviesť na trh výrobok, ktorý by v každom prípade zostal škodlivým.

- 56 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že tak, čo sa týka účelu zabezpečiť vysokú úroveň ochrany ľudského zdravia, uloženého zákonodarcovi Spoločenstva ustanovením článku 95 ods. 3 ES, ako aj čo sa týka jeho povinnosti dodržiavať zásadu proporcionality, napadnutý zákaz nemožno považovať za zjavne neprimerané opatrenie.

O článku 28 ES

- 57 Podľa ustálenej judikatúry sa zákaz množstevných obmedzení dovozu a opatrení s rovnakým účinkom uvedený v článku 28 ES vzťahuje nielen na vnútroštátne opatrenia, ale aj na opatrenia, ktoré prijímajú inštitúcie Spoločenstva (pozri najmä rozsudky zo 17. mája 1984, Denkavit Nederland, 15/83, Zb. s. 2171, bod 15; z 9. augusta 1994, Meyhui, C-51/93, Zb. s. I-3879, bod 11, a z 25. júna 1997, Kieffer a Thill, C-114/96, Zb. s. I-3629, bod 27).
- 58 Ustanovenie článku 28 ES však, ako to stanovuje článok 30 ES, nevylučuje zákazy alebo obmedzenia dovozu, vývozu alebo tranzitu tovaru odôvodnené najmä ochranou zdravia a života ľudí.
- 59 Zákaz obchodovania s tabakovými výrobkami určenými na vnútorné použitie uvedený v článku 8 smernice 2001/37, ktorý predstavuje jedno z obmedzení stanovených v článku 28 ES, je však odôvodnený ochranou zdravia ľudí, ako to je uvedené aj v bode 56 tohto rozsudku. Nemôže sa preto považovať za porušenie ustanovenia článku 28 ES.

- 60 Okrem toho zákaz uložený Švédskemu kráľovstvu uvádzať tabakové výrobky na vnútorné použitie na trh iných členských štátov vyplýva z ustanovení prílohy XV, kapitola X písm. b) aktu o pristúpení a nie z ustanovení smernice 2001/37.

O článku 253 ES

- 61 Je vhodné pripomenúť, že aj keď odôvodnenie vyžadované v článku 253 ES musí úvahy inštitúcie Spoločenstva, ktorá vydala dotknutý akt, uvádzať tak jasne a jednoznačne, aby umožnilo oprávneným subjektom poznať dôvody, pre ktoré bolo toto opatrenie prijaté, a Súdnemu dvoru vykonať svoju kontrolnú právomoc, nie je však potrebné, aby uvádzalo všetky súvisiace právne alebo skutkové okolnosti (pozri najmä rozsudok z 29. februára 1996, Komisia/Rada, C-122/94, Zb. s. I-881, bod 29).
- 62 To, či bola splnená povinnosť odôvodnenia, sa musí hodnotiť nielen vo svetle znenia daného aktu, ale aj s prihliadnutím na jeho súvislosti a na všetky právne predpisy upravujúce danú oblasť. Ak je z napadnutého aktu zrejmá podstata účelu sledovaného inštitúciou, nie je potrebné vyžadovať osobitné odôvodnenie pre každé rozhodnutie o technických otázkach, ktoré obsahuje (pozri najmä rozsudky z 5. júla 2001, Taliansko/Rada a Komisia, C-100/99, Zb. s. I-5217, bod 64, ako aj v tomto zmysle Španielsko a Fínsko/Parlament a Rada, spojeiné veci C-184/02 a C-223/02, Rozsudok z 9. septembra 2004, Zb. s. I-7789, bod 79).
- 63 Odôvodnenie smernice 92/41 jasne uvádza dôvody, pre ktoré je potrebné zaradiť zákaz uvádzania tabakových výrobkov určených na vnútorné použitie na trh do smernice 89/622. Po pripomenutí toho, že podľa názoru vedcov všetky tabakové

produkty sú zdraviu škodlivé a že bolo dokázané, že bezdymové tabakové výrobky predstavujú zvýšené nebezpečenstvo vzniku rakoviny, autori okrem iného skonštatovali, že nové tabakové výrobky určené na vnútorné použitie, ktoré sa objavili na trhoch niektorých členských štátov, boli príťažlivé najmä pre mladých ľudí a existovalo nebezpečenstvo, že títo mladí ľudia sa stanú závislými na nikotíne, ak sa v krátkom čase neprijmú obmedzujúce opatrenia. Bolo takisto uvedené, že členské štáty, ktoré najviac zápasili s týmto problémom, už tieto nové výrobky úplne zakázali alebo mali v úmysle ich zakázať.

64 Je takisto dôležité konštatovať, že zákaz uvádzania tabakových výrobkov určených na vnútorné použitie na trh uvedený v článku 8 smernice 2001/37 sa obmedzuje na potvrdenie rovnakého zákazu, aký bol prijatý roku 1992, keďže ide o nahradenie starších predpisov. Odlíšnosť úpravy, vzťahujúcej sa na tieto výrobky v porovnaní s inými bezdymovými tabakovými výrobkami vyplývala z toho, že zakázané výrobky boli v tom čase novinkami na vnútornom trhu, boli príťažlivé pre mladých ľudí a v niektorých členských štátoch už boli zakázané.

65 Tieto okolnosti však zostali nezmenené aj roku 2001. Je samozrejme nesporné, že predávanie tabakových výrobkov určených na vnútorné použitie, má vo Švédsku dlhú tradíciu, a preto sa tieto výrobky nemôžu považovať za novinku na trhu zodpovedajúcom územiu tohto členského štátu v čase jeho pristúpenia v roku 1995. Práve článok 151 aktu o pristúpení však vylúčil Švédske kráľovstvo z rozsahu pôsobnosti zákazu prijatého roku 1992, a preto územie tohto štátu nie je možné zohľadniť na určenie trhu, na ktorý odkazuje článok 8 smernice 2001/37, a tým ani na posúdenie toho, či výrobky, ktorých uvádzanie na trh je v tomto článku zakázané, boli v prípade tohto trhu novinkami.

- 66 Keďže smernica 2001/37 uvádza vo svojom odôvodnení č. 28, že smernica 89/622 zakazuje predaj určitých typov tabakov určených na vnútorné použitie v členských štátoch a že článok 151 aktu o pristúpení udeľuje Švédskemu kráľovstvu v tomto ohľade výnimku z ustanovení tejto poslednej menovanej smernice, nezdá sa, že by potvrdenie predmetného zákazu v článku 8 smernice 2001/37 vyžadovalo, aby sa v tejto smernici uviedli ďalšie súvisiace právne a skutkové okolnosti, aby bola splnená povinnosť odôvodnenia vyplývajúca z článku 253 ES.
- 67 Z týchto úvah vyplýva, že článok 8 smernice 2001/37 spĺňa povinnosť odôvodnenia podľa článku 253 ES.

O zásade zákazu diskriminácie

- 68 Podľa ustálenej judikatúry zásada zákazu diskriminácie vyžaduje, aby sa porovnateľné situácie neposudzovali odlišne a aby sa odlišné situácie neposudzovali rovnako, ak takéto posúdenie nie je objektívne odôvodnené (v tomto zmysle pozri rozsudok z 9. septembra 2004, Španielsko/Komisia, C-304/01, Zb. s. I-7655, bod 31).
- 69 Tabakové výrobky určené na vnútorné použitie, ako sú definované v článku 2 smernice 2001/37, sa napriek tomu, že sa v ich zložení alebo dokonca v ich určení zásadne neodlišujú od tabakových výrobkov určených na žuvanie, predsa len nenachádzajú v rovnakej situácii. Tabakové výrobky určené na vnútorné použitie, na ktoré sa vzťahuje zákaz uvedený v článku 8a smernice 89/622 a prebratý do článku 8

smernice 2001/37, boli totiž na trhu v členských štátoch, pre ktoré tento zákaz platil, novinkami. Táto osobitná situácia teda umožnila rôzne zaobchádzanie, a preto sa nemožno úspešne dovolávať porušenia zásady zákazu diskriminácie.

- 70 Vychádzajúc zo všetkých vyššie uvedených úvah je potrebné odpovedať, že po preskúmaní položenej otázky nevyšla najavo žiadna skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť platnosť článku 8 smernice 2001/37.

O trovách

- 71 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

Po preskúmaní položenej otázky nevyšla najavo žiadna skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť platnosť článku 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/37/ES z 5. júna 2001 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa výroby, prezentácie a predaja tabakových výrobkov.

Podpisy